

๓๑

อ ำ นั ส ง สั ส รั ำ ง ม ณ ท ปร
เป็ น พุ ท ธ บุ ช ำ

พระศาสดาได้เสด็จไปที่มณฑปนั้น ประทับนั่งบนอาสนะ
ที่ปูลาดไว้ดีแล้ว กุลธิดาได้ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า
อังกาสด้วยของเคี้ยวของบริโภคอย่างประณีต พระผู้มีพระ
ภาคเจ้าทรงอนุโมทนาแก่เธอ

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๓๘

การได้อัตภาพเกิดมาเป็นมนุษย์ แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังตรัสว่าเป็นการยาก ดังนั้นเมื่อเกิดมาแล้ว ควรที่จะตระหนักเห็นคุณค่าของการเกิดมาในโลกมนุษย์นี้ ควรที่จะใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เป็นไปเพื่อการสร้างบุญบารมีที่เพิ่มขึ้น สิ่งที่ทำให้ชีวิตของเราดำรงอยู่อย่างมีคุณค่า คือการได้สั่งสมบุญ ประพฤติปฏิบัติธรรม ให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน เมื่อนั้นชีวิตของเราย่อมอยู่อย่างมีคุณค่า เวลาที่ผ่านไปก็ไม่สูญเปล่า เพราะได้ความบริสุทธิ์ได้บุญกุศลเพิ่มขึ้นทุกวัน ฉะนั้นต้องหมั่นสร้างบารมีและประพฤติธรรมกัน

มีวาระภาสิตที่ตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย เถรีคาถา ความว่า

**“ดูก่อนพระเถรี ท่านจงเอาท่อนผ้าทำจีวรนุ่งห่ม แล้ว
พับผ่อนให้สบายเถิด เพราะราคะของท่านสงบแล้ว เหมือน
ผักดองที่แห้งอยู่ในหม้อ”**

พระคาถานี้ เป็นพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคเจ้า ที่ตรัสกับพระเถรีผู้มีศรัทธารูปหนึ่ง เป็นการตรัสยกย่องชื่นชมพระเถรีผู้เป็นสาวิกาที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ภายหลังที่ได้ออกบวชเป็นภิกษุณี ก็ได้ตั้งใจทำความเพียรอย่างเต็มที่ ไม่ได้ย่อหย่อนในการบำเพ็ญเพียร จนมีผลของการปฏิบัติธรรมที่น่ายกย่องชมเชย แต่การที่จะมาถึงจุดตรงนี้ได้ ก็ต้องเป็นผู้ที่มีบุญ

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๓๕

บารมีที่เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ดังนั้นบุญจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่ง ในการที่จะก่อคุณนักรสร้างบารมี ให้เข้าถึงจุดแห่งความสมปรารถนาได้

ครั้งนี้จะขอแนะนำประวัติของนักรสร้างบารมี คือ พระเถรีรูปนี้ที่มีนามปรากฏว่า **อัญญตราเถรี** มาเล่าให้พวกเราได้ศึกษากันเอาไว้ ท่านมีประวัติการสร้างบารมีที่น่าสนใจมาก เรื่องของท่านมีอยู่ว่า*ในยุคของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่า โกนาคนนะ ทรงอุบัติขึ้น ในยุคสมัยนั้น คนมีอายุยืนถึง ๓๐,๐๐๐ ปี พระองค์ทรงได้ประกาศพระสัทธรรมไปยังแคว้นต่างๆ ทั่วชมพูทวีป ทำให้มนุษย์ผู้ที่มีบารมีเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์กันมากมาย ในสมัยนั้น พระเถรีนี้ได้เกิดเป็นกุลธิดาอยู่ในตระกูลหนึ่ง แรกเริ่มเดิมทีก็เป็นคนที่ชอบสนุกสนานร่าเริงไปตามประสาของชาวโลกทั่วไป ไม่ได้คิดถึง การสั่งสมบุญใด ไม่เคยที่จะคิดถึงชีวิตในปรโลก คิดเพียงชีวิตในปัจจุบันเท่านั้น

จนกระทั่งวันหนึ่ง ได้รับฟังถึงกิตติศัพท์ที่ดั่งามของ พระศาสดาว่า พระองค์เป็นพระอรหันต์ แสดงธรรมได้ไพเราะ

*มก. เล่ม ๕๔ หน้า ๓

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๘๐

ทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย ใครก็ตามที่ได้เข้าเฝ้า ได้ฟังธรรม ได้สร้างบารมีกับพระพุทธรองค์ท่าน ชีวิตจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง กุลธิดาท่านนี้พอได้ฟังอย่างนี้ก็คิดว่า สิ่งที่ชาวเมืองพูดกันน่าจะมีที่ไปที่ไป เขาคงไม่พูดกันลอยๆ เป็นแน่ แต่ถึงอย่างนั้นก็ตาม เราก็ยังไม่สมควรที่จะปลงใจเชื่อ เราควรที่จะหาโอกาสพิสูจน์ด้วยตาและหูทั้งสองของเรา

เมื่อคิดอย่างนี้ จึงได้แต่รอคอยที่จะเข้าเฝ้าเพื่อฟังธรรม จากพระศาสดา จนกระทั่งวันแห่งความทรงจำอีกวันหนึ่งของเธอ ก็มาถึง เมื่อพระบรมศาสดาโกนาคนะ เสด็จมาประกาศธรรม ที่เมืองที่นางอาศัยอยู่ ชาวเมืองทั้งหลายได้พากันไปเข้าเฝ้าเพื่อฟังธรรม กุลธิดาท่านนี้ได้เข้าไปเฝ้าพระศาสดาพร้อมกับมหาชนเหมือนกัน เมื่อสายตาแลเห็นพระมหาปुरुสลักษณะที่งดงาม น่าเลื่อมใส หัวใจของกุลธิดาก็เกิดความเลื่อมใสขึ้นมาทันที

นางคิดว่า พระผู้มีพระภาคเจ้านี้ทรงน่าเลื่อมใสยิ่งนัก เราจะต้องสร้างบุญใหญ่กับพระองค์ท่านให้ได้ เธอได้แต่คิดอย่างนี้อยู่ในใจ เพียงแค่ได้เห็นครั้งแรกเท่านั้น ครั้นหลังจากฟังธรรมแล้ว ความเลื่อมใสที่มีอยู่เป็นทุนเดิมก็ยิ่งเพิ่มพูนทับทวีมากขึ้น พระกระแสเสียงที่พระองค์ทรงแสดงธรรม ได้ยังใจของเธอให้สงบเย็น ความรุ่มร้อนกระวนกระวายก็

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๘๑

หายไปเหมือนได้ดื่มน้ำอมฤต เธอได้ตระหนักเห็นคุณค่าของการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา จึงตั้งใจมั่นว่า

เมื่อเราฟังธรรมจากพระโอษฐ์แล้ว เวลาชีวิตอันน้อยนิดของเรา ควรที่จะได้สร้างบุญใหญ่สักครั้ง ในยามที่เนืองนาบุญยังมีพระชนม์ชีพอยู่ เราจะทำบุญใหญ่อย่างไรดี เธอคิดไปถึงว่าจะสร้างบุญพิเศษอย่างไรดี จึงได้ตัดสินใจที่จะบูชาพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วยการสร้างมณฑป เมื่อตัดสินใจแล้ว จึงทูลอาราธนานิมนต์พระบรมศาสดาไว้ล่วงหน้าว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์อยากจะได้บุญใหญ่กับพระผู้มีพระภาคเจ้า ขออาราธนาพระผู้มีพระภาคเจ้าได้เสด็จไปโปรดที่บ้านของข้าพระองค์ด้วยเถิด

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับด้วยอาการดุश्ชี หลังจากที่ถูกธิดาฟังธรรมในวันนั้น พอกลับไปถึงที่บ้าน ในวันรุ่งขึ้นก็สั่งให้คนสร้างมณฑปด้วยไม้ ลาดด้วยทรายที่ละเอียด ผูกเพดานข้างบนอย่างสวยงามประณีต เตรียมบูชาด้วยของหอมและดอกไม้ที่สวยงาม เมื่อตกแต่งสถานที่เรียบร้อยแล้ว จึงส่งคนให้ไปทูลนิมนต์พระบรมศาสดา พระบรมศาสดาได้เสด็จไปที่มณฑปนั้น ประทับนั่งบนอาสนะที่ปูลาดไว้ดีแล้ว กุลธิดาได้ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าอังคาสด้วยของเคี้ยวของบริโภคอย่างประณีต

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๘๒

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุโมทนาแก่เธอ แล้วเสด็จ
หลีกไป กุลธิดาหลังจากที่ทำบุญในวันนั้น ก็ยังสร้างบุญอยู่
ตลอดอายุขัย ไม่มีวันใดที่ว่างจากการสร้างความดีเลย เพราะ
คิดว่า การที่มารู้เส้นทางที่ปลอดภัยจากอบายภูมิ ก็ควรตั้งใจ
สร้างทางบุญให้เต็มที่เต็มกำลัง นี่คือนักสร้างบารมี
จนกระทั่งหมดเวลาสิ้นอายุขัย ผลบุญได้ส่งให้ไปบังเกิดใน
เทวโลก สมบูรณ์ด้วยสมบัติทิพย์นานับการ ท่องเที่ยวอยู่ใน
สุคติภูมิตลอด ๑ พุทธันดร

จนกระทั่งมาถึงสมัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า
กัสสปะ ได้บังเกิดในตระกูลคฤหบดี พอรู้เพียงสาบุญเก่าในตัว
ดักเตือน ทำให้เกิดธรรมสังเวชในสังสารวัฏ จึงบรรพชา
อุปสมบทในพระศาสนา บวชเป็นภิกษุอยู่สองหมื่นปี แม้จะ
ยังไม่ได้บรรลุธรรมอะไร เมื่อละจากโลกและไปบังเกิดในสวรรค์
เสวยสมบัติในสวรรค์ตลอด ๑ พุทธันดร จึงลงมาบังเกิดใน
ตระกูลกษัตริย์มหาศาลในกรุงเวสาลี ในสมัยพุทธกาลนี้
คนทั้งหลายเรียกเธอว่า เถริกา เพราะมีรูปร่างแข็งแรงองอาจ
งดงาม

พอเธอเจริญวัยได้ครองเรือนในตระกูลกษัตริย์ และมี
ศรัทธาในพระศาสนา ได้ฟังธรรมในคราวที่พระศาสดาเสด็จไป

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๘๓

กรุงเวสาลี ต่อมาเธอได้ฟังธรรมในสำนักของพระมหัพชาบดีโคตมิเถรี เกิดความพอใจการบรรพชา จึงขอออกบวช แต่สามีไม่อนุญาตเพราะเกรงว่าภรรยาจะลำบากบุญเก่าในตัวมาดักเตือน ทำให้เธอได้พิจารณาธรรมตามที่ได้ฟัง กำหนดรูปธรรม และนามธรรม ทำภาวนาอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะยืน เดิน นั่ง หรือนอน

อยู่มาวันหนึ่ง เมื่อเธอกำลังหุงหาอาหารอยู่ในครัวใหญ่ ได้เกิดเปลวไฟขึ้น เปลวไฟนั้นได้ทำให้ภาชนะทั้งหมดเกิดเสียงแตกเปรี้ยะ เธอเห็นดังนั้นจึงยึดเป็นอารมณ์ใคร่ครวญถึงความไม่เที่ยง จิตได้หยุดนิ่งไปตามลำดับ จนบรรลุดูธรรมเป็นพระอนาคามีบุคคล ตั้งแต่นั้นมาเธอไม่ได้ใช้เสื้อผ้าที่สวยงามหรือเครื่องประดับแต่อย่างใด เพราะใจนั้นตกกระแสนพระนิพพานแล้ว ไม่มีความปรารถนาอย่างชาวโลกทั่วไป เมื่อสามีทราบเรื่องนี้ก็รู้ว่าเธอไม่เหมาะที่จะครองเรือนอีกต่อไป จึงอนุญาตให้เธอบวช ได้นำเธอไปบวชในสำนักของพระมหัพชาบดีโคตมิ

เมื่อพระมหัพชาบดีโคตมิให้นางบรรพชาอุปสมบทแล้วก็พากันไปเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “ดูก่อนเถรี เธอจงเอาท่อนผ้าทำจีวรนุ่งห่ม แล้วพับผ่อนให้สลายเถิด เพราะราคะของเธอสงบแล้ว เหมือนฝักดองแห้งอยู่ในหม้อเมื่อเอาฝักดองเจือน้ำขึ้นตั้งเคี้ยวบนเตา เมื่อน้ำยังมีอยู่ ฝักดอง

อานิสงส์สร้างมณฑปเป็นพุทธบูชา

๒๘๔

นั้นยอมเดือดพล่าน แต่เมื่อหมดน้ำ ผักตบชวยอมสงบนิ่งฉันใด
การวราคะในสันดานของเธอสงบแล้ว เธอจะทำกิเลสแม้ที่เหลือ
ให้หมดเถิด”

พอบจบพระธรรมเทศนา พระเถรีได้บรรลुพระอรหัต
พร้อมด้วยปฏิสัมภิยา ท่านได้ย้อนอดีตไปดูบุพกรรมของตัวท่าน
เอง และพบว่าสิ่งที่ท่านได้มหาสมบัติใหญ่ได้บรรลุธรรมนี้ เป็น
ผลแห่งบุญที่ได้ทำไว้กับพระโกนาคมณสัมมาสัมพุทธเจ้าเรื่อยมา
จนถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา และเกิดความซาบซึ้งว่า
บุญนี้เป็นสิ่งที่ทุกๆ ชีวิต ควรทำอย่างยิ่ง เพราะจะบันดาล
ความสุข และความสำเร็จในชีวิตได้ เพราะผลแห่งการ
สร้างบุญนี้ ไม่ได้ทอดทิ้งเราไปไหนเลย จะติดตามตัวเรา
ไปตลอด คอยอุปถัมภ์ค้ำจุนให้เราได้สมปรารถนาในชีวิต
เพราะฉะนั้นให้ตั้งใจสร้างบุญกันให้เต็มที่ บุญทุกบุญจะได้ตาม
ติดเราไปทุกภพทุกชาติตราบกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม

